

Полторак А. С.,
*д-р екон. наук, доцент кафедри фінансів,
банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

Яценко К. С.,
*здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ПОДАТКОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ: ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ГАРАНТУВАННЯ

Суспільний розвиток та стабільність економіки України в сучасних умовах глобалізованого світу неможливі без гарантування економічної безпеки. Податкова безпека є одним з найважливіших її елементів. Податки являють собою обов'язкові та за юридичною формою індивідуальні безвідплатні платежі фізичних і юридичних осіб, впроваджені державою, з визначенням їх розмірів, порядку та строків сплати до бюджетів різних ланок або до державних цільових фондів [1].

У часи розвитку податкової системи України самостійну роль має податкова безпека, розробка методів і механізмів оцінки її впливу на ефективність діяльності й підвищення економічної безпеки підприємства та держави. Під час формування податкової системи розробка методів та механізмів оцінки стану податкової безпеки відіграє значну роль, впливаючи на зміцнення економічної безпеки держави та ефективність окремого підприємства.

Наукові дослідники трактують зміст та поняття «податкова безпека», спираючись на різні аспекти цього поняття. Іщенко В. вважає, що «податкова безпека – це частина фінансової безпеки держави, яка визначається як наявність вже сформованої податкової системи, рівня оподаткування, що забезпечує достатнє наповнення за рахунок податкових надходжень дохідної частини бюджету для виконання державою своїх функцій, а також забезпечує розвиток реального сектору економіки та соціальний захист населення» [2].

На думку Л. Петренко, «податкова безпека – це стан податкової системи, що характеризується стійкістю і стабільністю всіх її елементів, що передбачає можливість захищати економічні інтереси держави і протистояти зовнішнім і внутрішнім загрозам, спроможність реалізації і розвитку податкового потенціалу країни, ефективне використання конкурентних переваг податкової системи в умовах глобалізації» [3]. Погоджуємося з науковою позицією Д. Тихонової, що «податкова безпека – це стан економіки та інститутів влади, при якому забезпечується гарантоване надходження податкових платежів до бюджету, забезпечує захист національних інтересів, соціальну спрямованість податкової політики, достатній оборонний потенціал навіть за несприятливих

умов розвитку внутрішніх і зовнішніх процесів» [4]. Отже, виходячи з наукових поглядів вчених, вважаємо, що податкова безпека являє собою ефективність податкової політики, яка забезпечує виконання плану щодо наповнення бюджету країни.

Однією з найважливіших функцій податкової безпеки є забезпечення і гарантування захисту податкових інтересів держави, бізнесу і суспільства в цілому, що здійснюється за допомогою податкової системи.

Податкова безпека має вплив на :

- розвиток конкурентоспроможної національної економіки на засадах інвестиційного оновлення експорту та виробничого потенціалу;
- збереження цілісності фінансової системи;
- протистояння внутрішнім і зовнішнім загрозам держави [5, 6, 7].

Отже, для забезпечення розвитку економіки нашої країни необхідно дотримуватись всіх умов відповідності показників податкової безпеки вимогам фінансової безпеки держави. Податкова безпека є основою ефективного функціонування країни, її подальшого економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Маркс К., Енгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства : собр. соч. 2-е изд. Т. 21. М., 1995. 171 с.
2. Іщенко В. В. Податкова складова фінансової безпеки держави. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2012. № 37. С.35-40.
3. Петренко Л. М. Податкова безпека як складова фінансової безпеки держави. Моделювання та інформаційні системи в економіці : зб. наук. праць; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана»; відп. ред. В.К. Галіцин. 2012. Вип. 86.С.89–98.
4. Луценко І. С. Методичний підхід до оцінювання рівня податкової безпеки держави. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. № 12. С. 159-163.
5. Тимошенко О. В. Методичні підходи до оцінювання рівня економічної безпеки держави. *БізнесІнформ*. 2014. № 6. С. 32–37.
6. Полторак А.С. Фінансова безпека держави в умовах глобалізації: теорія, методологія та практика : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2019. 463 с. URL: <https://cutt.ly/BgrWXXx> (дата звернення: 01.09.2020).
7. Sirenko N., Poltorak A., Melnyk O., Lutsenko A., Borysenko L. Innovative approaches for the evaluation and forecasting of debt levels of the security in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 3(34). pp. 207-218.